ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 1840
Ημερομ. Κατάθεσης: 25/11/2026

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Αθήνα, 25 Νοεμβρίου 2026

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τους κ.κ. Υπουργούς:

- **Περιβάλλοντος και Ενέργειας**
- **Πολιτισμού**
- **Εσωτερικών**

Θέμα: «Σε άμεσο κίνδυνο ο ιστορικός τόπος στον ορεινό όγκο του Ωραιοκάστρου εξαιτίας της λατομικής δραστηριότητας – Η προστασία της πολιτιστικής μας κληρονομιάς δεν μπορεί να μένει στα χαρτιά»

Στον ορεινό όγκο του Δήμου Ωραιοκάστρου στη Θεσσαλονίκη βρίσκεται ένα ιδιαίτερης αξίας σύνολο οχυρωματικών θέσεων, που αποτελούσε τμήμα της αμυντικής γραμμής των συμμαχικών δυνάμεων κατά τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Κι όμως, παρά την επίσημη κήρυξη της περιοχής ως ιστορικού τόπου, συνεχίζονται εξορυκτικές δραστηριότητες, προκαλώντας σοβαρή και ενδεχομένως ανεπανόρθωτη αλλοίωση και καταστροφή της ιστορικής και πολιτιστικής της φυσιογνωμίας.

Πιο συγκεκριμένα, τον Ιούλιο του 2025, με την υπ' αριθ. 266862 Υπουργική Απόφαση κατόπιν ομόφωνης γνωμοδότησης του Κεντρικού Συμβουλίου Νεωτέρων Μνημείων και του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου, οι εν λόγω οχυρωματικές θέσεις χαρακτηρίστηκαν ιστορικά μνημεία και η περιοχή κηρύχθηκε ιστορικός τόπος (ΦΕΚ Δ΄ 506/15.07.2025). Ωστόσο, σύμφωνα με τις καταγγελίες του Δήμου Ωραιοκάστρου, παρά τον χαρακτηρισμό της περιοχής και την έκδοση Σήματος Διακοπής Εργασιών από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Πολιτισμού, εξακολουθούν να πραγματοποιούνται εξορυκτικές εργασίες, εκχερσώσεις και διανοίξεις οδών για την επέκταση και την εξυπηρέτηση της λατομικής δραστηριότητας, ακόμη και σε άμεση γειτνίαση με ιστορικά μνημεία. Την ίδια στιγμή, η διέλευση βαρέων οχημάτων από το υφιστάμενο οδικό δίκτυο, το οποίο δεν διαθέτει τις αναγκαίες υποδομές για τέτοια κυκλοφορία, δημιουργεί πρόσθετους κινδύνους για την οδική ασφάλεια, τους κατοίκους και τους επισκέπτες της περιοχής.

Η σοβαρότητα της κατάστασης αποτυπώνεται και στις δικαστικές ενέργειες στις οποίες έχει προχωρήσει ο Δήμος Ωραιοκάστρου. Στο πλαίσιο της σχετικής δικαστικής διαδικασίας, το αρμόδιο Διοικητικό Δικαστήριο εξέδωσε προσωρινή διαταγή για την παύση των προπαρασκευαστικών εργασιών, προκειμένου να αποτραπεί ο κίνδυνος πρόκλησης ανεπανόρθωτης βλάβης στον ιστορικό τόπο. Παρά ταύτα, σύμφωνα με τις

καταγγελίες, οι εξορυκτικές δραστηριότητες συνεχίζονται, με το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας να υποστηρίζει ότι οι λατομικές εγκαταστάσεις βρίσκονται εκτός των ορίων του κηρυγμένου ιστορικού τόπου, επικαλούμενο την οριοθέτηση των λατομικών ζωνών του 1992. Η επίκληση, ωστόσο, μιας οριοθέτησης που προηγήθηκε κατά δεκαετίες του χαρακτηρισμού της περιοχής ως ιστορικού τόπου δεν μπορεί να αφήνει αναπάντητο το κρίσιμο ζήτημα της συμβατότητας των υφιστάμενων λατομικών αδειοδοτήσεων με το νέο καθεστώς προστασίας.

Επειδή η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς αποτελεί υποχρέωση της Πολιτείας και ευθύνη απέναντι στις επόμενες γενιές.

Επειδή η συνέχιση της λατομικής δραστηριότητας στον ορεινό όγκο του Ωραιοκάστρου δημιουργεί κινδύνους για την ακεραιότητα των μνημείων και την ασφάλεια των κατοίκων.

Επειδή η προστασία ενός ιστορικού τόπου δεν μπορεί να εξαρτάται από διαφορετικές ή αντικρουόμενες προσεγγίσεις των αρμόδιων Υπουργείων.

Επειδή η ομόφωνη αντίθεση του Δημοτικού Συμβουλίου Ωραιοκάστρου, οι νομικές ενέργειες της δημοτικής αρχής και οι κινητοποιήσεις πολιτών και συλλογικοτήτων καταδεικνύουν την ανάγκη άμεσης αντιμετώπισης του ζητήματος.

Ερωτώνται οι κ.κ. Υπουργοί:

1. **Προτίθενται να προχωρήσουν στην άμεση και οριστική παύση της λατομικής δραστηριότητας εντός των ορίων του κηρυγμένου ιστορικού τόπου στον ορεινό όγκο του Ωραιοκάστρου, προκειμένου να διασφαλιστεί η προστασία του;**
2. **Έχουν διενεργηθεί έλεγχοι και έχει πραγματοποιηθεί επανεξέταση των υφιστάμενων λατομικών αδειοδοτήσεων και της οριοθέτησης των λατομικών ζωνών του 1992, υπό το πρίσμα του χαρακτηρισμού της περιοχής ως ιστορικού τόπου το 2025;**
3. **Σκοπεύουν να λάβουν συγκεκριμένα μέτρα για την αποκατάσταση των ήδη διαπιστωμένων αλλοιώσεων και καταστροφών των μνημείων;**

Η ερωτώσα Βουλευτής

Θρασκιά Ουρανία (Ράνια)